

Δημογραφικό: Μεγαλώνει το χάσμα θανάτων και γεννήσεων

/ [Γενικά Θέματα](#)

Απογοητευτικά είναι τα στοιχεία για την υπογεννητικότητα στη χώρα σύμφωνα με νέα έρευνα Ελλήνων επιστημόνων που αναδεικνύουν τη φθίνουσα πορεία των γεννήσεων έναντι των θανάτων ανά περιφέρεια και δήμο.

Ειδικότερα, τα φυσικά ισοζυγία (γεννήσεις-θάνατοι) στη χώρα μας έχουν αλλάξει πρόσημο, μετατρέπόμενα για πρώτη φορά στη μεταπολεμική ιστορία μας από θετικά σε αρνητικά, ουσιαστικά μετά το 2010. Η συνεχής αύξηση του πλήθους των ηλικιωμένων έχει προκαλέσει μια αύξηση των θανάτων που ξεκίνησε από τις αρχές της δεκαετίας του '50, ενώ η συνεχής μείωση του αριθμού των παιδιών που αποκτούν τα ζευγάρια προκάλεσε τη μείωση των γεννήσεων μετά το 1980.

Οι αντίστροφες πορείες θανάτων και γεννήσεων οδήγησαν αναπόφευκτα, από ένα

σημείο και μετά, στην υπεροχή των πρώτων έναντι των δευτέρων, μια υπεροχή που μεγαλώνει συνεχώς: 38,5 χιλ. λιγότερες γεννήσεις από θανάτους την τριετία 2011-13 και 111 χιλ. το 2017-2019 (113 θάνατοι /100 γεννήσεις στην πρώτη και 143 στην δεύτερη). Στην τριετία όμως 2020-22 το έλλειμμα διευρύνθηκε σημαντικά καθώς το φυσικό ισοζύγιο ήταν αρνητικό κατά 169 σχεδόν χιλ. με αποτέλεσμα να αντιστοιχούν 168 θάνατοι σε 100 γεννήσεις.

Η επιδημία, προκαλώντας αυξημένη θνησιμότητα, επιτάχυνε την αύξηση των θανάτων, ενώ οι επιπτώσεις στις γεννήσεις ήταν περιορισμένες, καθώς η μείωση τους (-13 χιλ. ανάμεσα στις δυο προαναφερθείσες τριετίες) ήταν λίγο μεγαλύτερη από την αναμενομένη.

Το πλήθος των γυναικών σε ηλικία απόκτησης παιδιών θα συνεχίσει να μειώνεται

Πρόκειται για κάποια από τα πρώτα συμπεράσματα που αναφέρονται σε ψηφιακό δελτίο του Ινστιτούτου Δημογραφικών Ερευνών και Μελετών (ΙΔΕΜ) με θέμα «Η επιδείνωση του φυσικού ισοζυγίου σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο (2020-22) και οι δυσοίωνες προοπτικές του». Οι δυο συγγραφείς του άρθρου αυτού (οι καθ. Βύρων Κοτζαμάνης και Βασίλης Παπάς, ιδρυτικά μέλη του ΙΔΕΜ) αναφέρουν επίσης, πως αν η αύξηση των θανάτων μετά την επιστροφή τους στις 130 χιλ. το 2023 θα είναι τα επόμενα χρόνια ηπιότερη, οι γεννήσεις ετησίως θα είναι κατά μέσο όρο αρκετά λιγότερες από τις 82 χιλ. που είχαμε το 2020-22 καθώς το πλήθος των γυναικών σε ηλικία απόκτησης παιδιών θα συνεχίσει να μειώνεται ενώ δεν αναμένονται ριζικές αλλαγές και στο ευρύτερο για τη δημιουργία οικογένειας και την απόκτηση παιδιών, περιβάλλον.

Τα φυσικά ισοζύγια θα παραμείνουν επομένως αρνητικά κυμαινόμενα γύρω από τις -55χιλ, ενώ η αναλογία γεννήσεων προς θανάτους, παρ' όλες τις όποιες διακυμάνσεις της δεν πρόκειται να μεταβληθεί σημαντικά στο μέλλον. Ο δυο ερευνητές αναφέρουν επίσης, ότι διαφοροποιήσεις της αναλογίας αυτής και οι αποκλίσεις της από τον μέσο όρο της τριετίας 2020-22 (1,68 θάνατοι ανά γέννηση σε εθνικό επίπεδο) είναι σημαντικές και διευρύνονται περνώντας από τις Περιφέρειες στις Περιφερειακές Ενότητες, και, στη συνέχεια, στους Δήμους και στις Δημοτικές Ενότητες. Διαπιστώνουν ειδικότερα, αναλύοντάς τα στοιχεία, ότι σε επίπεδο Περιφερειών το Νότιο Αιγαίο με λίγο περισσότερες γεννήσεις από θανάτους, διαφοροποιείται σημαντικά τη Δυτική Μακεδονία όπου αντιστοιχούν σχεδόν 2,4 θάνατοι/γέννηση.

Γεννήσεις και Θάνατοι ανά δήμο και περιφερειακή ενότητα

Οι αποκλίσεις από τον μέσο εθνικό διευρύνονται στις Περιφερειακές Ενότητες καθώς μόνον σε πέντε από αυτές, οι γεννήσεις είναι αρκετά περισσότερες από τους θανάτους και σε τέσσερις, θάνατοι και γεννήσεις δεν διαφέρουν σημαντικά, ενώ, στο άλλο άκρο, σε έντεκα Περιφερειακές Ενότητες αντιστοιχούν 2,5 ή και περισσότεροι θάνατοι ανά γέννηση.

Σε επίπεδο δήμων (325 ενότητες), οι διαφορές ανάμεσα στο Δήμο Θήρας με 2 γεννήσεις ανά ένα θάνατο, και, στο άλλο άκρο, σε 49 δήμους (το 15% του συνόλου) με περισσότερους από 4 θανάτους/γέννηση (και 20 από αυτούς με 6 ή και περισσότερους) είναι συνταρακτικές.

Σε επίπεδο τέλος, Δημοτικών Ενοτήτων (Δ.Ε) οι αποκλίσεις από τον μέσο εθνικό όρο (1,68) διευρύνονται ακόμη περισσότερο: αν σε 19 από αυτές (το 2,1% του συνόλου) οι γεννήσεις υπερτερούν των θανάτων, σε 27 έχουμε μόνον θανάτους, σε 348 -το 1/3-, 4 ή περισσότερους και σε 196 (19% του συνόλου) 6 και περισσότερους θανάτους ανά γέννηση! Η μεγάλη πλειοψηφία των Δημοτικών Ενοτήτων του νησιωτικού χώρου, αναφέρουν οι δυο ερευνητές, των μεγάλων αστικών κέντρων καθώς και αυτών των μητροπολιτικών περιοχών Αθηνών και Θεσσαλονίκης έχουν θετικότερα ή ακόμη σχετικά ισορροπημένα φυσικά ισοζύγια.

Αντιθέτως, η ανισορροπία ανάμεσα στις γεννήσεις και τους θανάτους είναι εντονότερη στη μεγάλη πλειοψηφία των Δημοτικών Ενοτήτων που βρίσκονται στο κεντρικό και δυτικό τμήμα της ηπειρωτικής Ελλάδας καθώς και στη Κεντρική-Αν. Μακεδονία και Θράκη όπου αντιστοιχούσαν το 2020-22 συνήθως 3 ή και περισσότεροι θάνατοι ανά γέννηση, ενώ στο τμήμα αυτό της ηπειρωτικής Ελλάδας, εντοπίζονται και όλες σχεδόν οι 27 Δημοτικές Ενότητες που δεν είχαν γεννήσεις το 2020-22, αλλά μόνον θανάτους.

Μιλώντας στο Αθηναϊκό-Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων, ο διευθυντής του Ινστιτούτου Δημογραφικών Ερευνών και Μελετών καθ. Βύρων Κοτζαμάνης τονίζει ότι αν μια αναλογία σε εθνικό επίπεδο 1,68 θανάτων/γέννηση είναι ανησυχητική (πόσο μάλλον όταν δεν αναμένεται βελτίωσή της τα επόμενα έτη με αποτέλεσμα την επιτάχυνση του ρυθμού μείωσης του πληθυσμού μας), το γεγονός ότι στις μισές σχεδόν (459 από τις 1036) Δημοτικές Ενότητες που βρίσκονται σχεδόν όλες στο ορεινό και ημιορεινό τμήμα της ηπειρωτικής Ελλάδας αντιστοιχούν ήδη περισσότεροι από 3 θάνατοι ανά γέννηση, προκαλεί ακόμη μεγαλύτερη ανησυχία

καθώς η μελλοντική δημογραφική δυναμική των Ενοτήτων αυτών είναι υποθηκευμένη.

Η υπερ-υπεροχή σε αυτές των θανάτων, αποτέλεσμα κυρίως των ηλικιακών τους δομών που συνδυάζουν πολλούς ηλικιωμένους (βλ. αυξημένους θανάτους) και περιορισμένο αριθμό ατόμων σε ηλικία δημιουργίας οικογένειας (βλ. λίγες γεννήσεις) θέτει βάσιμες αμφιβολίες ως προς τη δυνατότητα επιβράδυνσης της πληθυσμιακής τους κατάρρευσης, μιας κατάρρευσης που θα υποθηκεύσει αναπόφευκτα και την κοινωνική και οικονομική τους δυναμική.

Πηγή: ertnews.gr